

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Rákóczi-u. 20. sz.
Telefon 300.

Felolvasó szerkesztő:
Hónya István

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben házhoz hordva: Vidékre postán küldve:
1 évre 14-40 | 1/4 évre 3-60 | 1 évre 17-40 | 1/4 évre 4-35
1/2 évre 7-20 | 1 óra 1-20 | 1/2 évre 8-70 | 1 hónap 1-40

Szabadka és lakói.

A külső rend és műveltségi állapot

Egyáltalában nem akarja gáncsolni a szabadkaiakat és csak az érdekesség kedvéért elevenítünk föl egy régi történetet. Mikor a szabadkaiak éppen 150 évvel ezelőtt szabad királyi városban akartak lakni és deputációt küldtek Pozsonyba és Bécsbe egy kis „füstölt hussal, meg sós hallal“, hogy a kir. kamaránál és a kir. kancelláriánál a nagyfejű urak jóindulatát csak úgy „privátim“ megnyerjék, bizony eredmény nélkül járt ez az út is. Borzasztó sok ellensége volt akkoriban Szabadkának és nem tudtak annyi érveléssel felhozni a szabadkaiak a szabad kir. városá váló kinevezés szükségessége mellett, hogy a város ellenségei kétszer annyival ne állottak volna elő ugyane dolog ellen. Mindig az volt a fő ellenvetés, hogy Szabadka (vagy akkor Szent-Mária) nem való szab. kir. városunk. Még Apatin kis helysége is ráfogták, hogy több iparral dicsekedhetik, mint Szabadka, a nagy város. Továbbá a város „külső rendje és csinosága, valamint lakosságának műveltségi állapota“ sem felelnek meg egy szab. kir. város igényeinek. A várost aztán hivatalosan is tudósították, hogy kérvényét az udvari kamara félretette és kérték a szabadkaiakat, hogy több lépést ebben az ügyben ne is tegyenek és ne bolygassák a dolgot tovább, hogy az urakat fel ne ingereljék.

A város azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Folyton küldötte föl a követéseket, de hiába. Hét év múlva két tanácsnokból álló deputáció ment a felsőbb kormányzásokhoz ez ügyben. Ez is hiába volt, bár akkor már régen szab. kir. városok voltak Szeged, Zombor és Ujvidék. Maga a vármegyei ügyész, Adamovich Mihály is úgy adta le véleményét a megyei közgyűlésen Szabadkáról, hogy „a városban, mint lélek nélküli testben, csak parasztpolgárok élhetnek meg.“ Aztán ő is csak így folytatja beszédét: „sem a helynek természeti mostohasága, sem lakosainak műveltségi állapota és a város külseje nem ajánlhatják e díszes névre,“ t. i. a szab. kir. város nevezetre.

Ilyenek voltak tehát a vélemények Szabadkáról. És hogy e vélemények ellenére mégis felküzdötte magát Szabadka, azt legnagyobb részben egy jó-

ravaló, de agyafurtt öreg tanácsnokának, Jósich Péternek köszönheti ma is.

Hogy pedig azokkal a véle-

ményekkel mi lett, azt nem tudjuk, de hogy a külső rendre vonatkozóan helyesek ma is, az bizonyos.

Szakítani akar velünk Amerika.

New York, febr. 22. Erős áramlat van amellett, hogy az amerikai kormány véglegesen szakítson a monarchiával.

Buzás volt a rablógyilkos.

Budapest, febr. 23. A Fehérvári-uti rablógyilkos nyomozása eddig eredménytelen. Ma megjelent a rendőrségen egy pincér, hogy Buzást egy Lánchidutcai ékszerésznél látta, amint órára, illetve gyűrűre alkudozott. Látta, hogy a kezefején véres horzsolásféle nyom volt. Buzás fényképéről ráismert arra az emberre, ki vele az üzletben volt. Guttmannét ma felboncolták. Fejének hátsó részén 8-10 ütést állapítottak meg, melyek agyrázkódás okoztak és az asszony ebben halt meg.

Mi lesz a háboru oka?

New York, febr. 22. Feszült érdeklődéssel figyelik Amerikában, hogy mi lesz a sorsa annak az amerikai hajónak, mely utra kelt. A hajó nevét és elindulásának az időpontját titokban tartják. Ha ezt a hajót elpusztítják a németek, akkor megvolna az ok a háborura.

Amerika ne avatkozzék bele az európai háboruba!

Lugano, febr. 23. Ugy látszik, Wilson nem siet Németországgal végleg szakítani, mert a békebarátok élénk tevékenységet fejtenek ki. Amerikai körökben általában az a vélemény, hogy nem kell beavatkozni az európai háboruba.

Wilson fél a békebarátoktól.

Washington, febr. 22. Kétségessé vált, hogy Wilson a kongresszus elnapolása előtt megjelenik-e a törvényhozásban. Az elnök nem fog a kongresszus elé állni, mert látja, hogy a békebarátok ellenzéke, bárha kisebbségben van is, tulságosan hosszúra nyújtaná a vitát. A helyzet általában bizonytalan. Az egyetlen kérdés, melyet Wilson a törvényhozás elé terjesztett, a kereskedelmi hajók felfegyverzésének az ügye.

Wilson beszédet tart.

New York, febr. 22. Wilson szombaton vagy legkésőbb hétfőn nagyfontosságú beszédre készül a kongresszusban, de nem fogja a Németországgal való szakítást kérni előbb, mielőtt nem tájékoztatta a helyzetről a kongresszust.

Tizenkét napi hősiesség kitartás.

November végén az oroszok nagy túlerővel ismételtén hevesen megtámadták a Monte-Nemira-Marét és a tőle északra fekvő magaslatokat. Szokatlanul nagy veszteségek árán sikerült is nekik átmenetileg megszállni a hegyet, de pár nap múlva a 11-es honvédek és egy-néhány német század ismét visszafoglalták.

Az ettől a hegytől északra fekvő magaslatokat azonban megszállva tartotta az ellenség, és rajtuk huzódó állásait meg is erősítette. A 9-es honvédeknek kellett megakadályozniuk, hogy az ellenség a Par-Chilisen völgy felé elő ne nyomuljon és biztosítaniuk kellett a Vorosvizvölgyvet.

Errefelé sok a meredek szakadék és a magas szikla. Már a terep e nehézségei és a nagy hideg is kemény próbára tették a tiszteket és a legénység kitartását. December 3-án az ellenség nyolc órás tűzérési előkészítés után háromszoros túlerővel és számos gépfegyverrel támadta meg az állást.

A honvédek kitartottak. Az egyik eszesen ugyan vagy 120 méternyi tért nyert az ellenség, de az a szándéka, hogy áttörje állásunkat és felgöngyölítse a balszárnyat, teljesen meghiúsult. Másnap egy pár századunk ellentámadásba ment át a túlnyomó erejű ellenséggel szemben megjavította állásainkat és négy orosz támadást vert vissza.

A honvédek alig 100 lépésnyire voltak az ellenségtől. Nappal nem mozdulhatott senki, mert rögtön halálra lett volna. A szikla talajon alig áshattuk be magunkat. Az ellenség közeledése okozta, hogy az ellátás rendkívül szűkös volt. A hideg 12-16-ot is elért és nem tudtunk védekezni ellene. Vegyük ehhez az ellenség 6-10 órás pergőtűzét és naponta 2-4-szer megismételt támadását.

Tizenkét napig tartottak ki a honvédek a mostoha körülmények között. Sok tisztet és katonát vesztettek, de ezek a veszteségek nem ingathatták meg soraikat. Az utolsó napokon egyáltalában nem is volt már fedezék, az oroszok kézi-gránátjai, amelyekkel reggel héttől alkonyatig zuhogtak ránk, mindent elpusztítottak. S a honvédek bebújtak a gránátlyukakba és tovább harcoltak...

Milyen a magyar nép?

Csendes hatalom a nyomtatott betű, a sajtó, mert nem csak egyesek, hanem egész országok lelkületét és arculatát változtatja meg. Étet és öl, mint a napsugár. És különös: lehet egy ország 95 százalékában keresztény, de ha sajtója nem keresztény, az egész ország ugyfejt, mintha csupa hitetlen és pogány lakná.

A magyar nép nem olyan, mint sajtója. A magyar nép erős és szomér, lovagias, tisztelettel őrzi családjának becsületét s a női erényt. A sajtója után illetve azonban annak a tisztességérzetnek semmi nyoma; itt csak izé irádkiség, tragár és semmivel sem tördő élvezetvágy tombol. A magyar nép becsület és őszinte, békés és rendszerető, nem spekulál és nem hirdeti gyűlölködést. A nyilvánosság előtt azonban sajtója révén ugyfejt, mintha az érek és uszorások népe volna, akik még a háborút is csak gazdasági alkalomnak nézik, akik osztálygyűlöletet hirdetnek, forradalmat akarnak.

A magyar nép komoly és józan, főleg most, a háboruban mélyen átéri a pillanat komor magasztosságát. A sajtóból eienk meredő Magyarország ellenben ma is csak dőzsöl és mulat, kacag a más baján, orfeumba jár és míg a harcterekről majdnem idáig hallatszik a haldoklók halálhőrgése, neki nincs más gondja, mint a „kabicsek”, „orficsek” és pezsgő mellett fogyasztja a hirtelen szerzett ezreket.

A magyar nép kü hagyományaihoz, szereti a trónt és az oltárt, melyekben nemzeti létének két sarkoszlopát látja, megbecsüli papját és egyházát és inkább az idegenre néz gyanakvón. A

nyilvános Magyarország, legalább sajtója után itélve, ellenkezőleg: kigunyolja a haza és a vallás szent fogalmait, imádság helyett káromolja az Istent megveti a keresztény hitet, farizeusoknak nézi papjait és viszont dühbe jön, ha valaki a pálinkamérő, hadseregszaló, erkölcsötleneket terjesztőket bántani meri. Jaj az igazságszolgáltatásnak, ha el meri itélni a kártevőket! A valódi Magyarország keresztény és vallásos a sajtóban tükröződő Magyarország hitetlen és elvtelen, haszonleső és materialista, amelynek csak egy felve őrzött nemzeti kinése van: a dédelgetett vad modernizmus, és csak egy borzalmas, iszonyu veszedelme: a katolikus pap és Egyháza.

Meddig törjük ezt a hamis, nemtelen játékot, a nemzet képének ezt az állandóan meghamisítását? Várjuk-e, míg a sajtó lassan át is idomítja ezt az országot olyanná, amilyennek még csak festi hazug színekkel! Nézzük-e tétlenül, hogy naponta száz és százerekbe szórja bele azokat az elveket, nézeteket, amelyek nem a mieink, nem magyarok és nem keresztények?

Teremtsünk tiszta, becsületes sajtót! Ne támogassuk azokat a lapokat, melyek széthuzást, gyűlölködést, vallástalanságot, óda erkölcsöt terjesztenek közöttünk és amelynek egyetlen célja: az üzlet, a pénz, melyet belőlünk és ellenünk sajtolnak ki! A magyar nemzet nem az, amilyennek ez az újsajtó hazudja és átalakítani szeretné. A nemzet egészséges, csak sajtója nem az.

Teremtsük meg a keresztény, becsületes sajtót!

Erdély szépségei.

— Egy magyar katona gondolatai. —

Páratlanul megható levelet hozott hozzánk a posta egy egyszerű földművestől, ötgyermekes családapától, aki annak idején az első szerbiai mozgósításkor is katona volt és a mostani háború kezdete óta is folytonosan a fronton és a front mögött teljesíti hazafias katonai kötelezettségét. Az egyszerű alföldi ember bejárta a hadak útján egész Középeurópát és sehol sem találta a magyar föld párjára. Levelének legérdekesebb része az, melyben a maga paraszti eszével is szükségességnek találta ezt a háborút az emberi romlottság miatt. Azt hisszük, a legnagyobb bölcselek sem gondolkozhatnának mélyebben és józanabban, mint ez az egyszerű magyar közkatona.

Leveléből, melyet Somkőhátáról írt, itt közöljük a szebb részleteket:

Itt minden hely csak fenyő és bükkfa: igazi regényes vidék. Amit szépet csak alkotott a természet, azt itt mind megtalálni. Bizony tudnék egy keveset mesélni a látottakról. Soha hittem, hogy én valaha az életben enyi földet bejárjak. Ausztriát, mondhatom már az egészet bebarangoltam; nagy Németországot, Lengyelországot, Szerbiát kezesül-kasul és most Erdélyt is

nagyobb részben. Valószínű most jön Románia. Most látom csak, hogy a jó Isten mennyi jóval és széppel áldott meg bennünket és mi mégis milyen halátlapok vagyunk vele szemben.

Én igazán nem tudok haragudni a háború miatt, mert már ugyanis nagyon el voltunk korcsosodva. Gyűlölte egymást a nép és sajnos még manapság is csak ilyenek vagyunk. Nem akarok untatni, ed s őcsém, csak hagyjunk mindent magára, miot az ének mondja: Csendesen, csak csendesen!

No, ebben igaza van az egyszerű falusi magyarnak: csendesen érlelődik a háború, de reméljük, ránk nézve nem lesz rossz a termése!

ezuton kéri a közönséget, hogy az előre váltott jegyeket a pénztárnál váltásák vissza, mert a következő előadásokra érvényüket veszítik.

Előléptetések a hatos honvédeknel.

A szabadkai 6. honvédegyalozredben a következő előléptetések történtek:

Őrnagyok lettek: Jelenffy Zoltán százados és Isépy Dezső, akit a népfelkelési tisztek állományába helyeztek a 6. népfelkelő parancsnoksághoz való beosztása mellett.

Százados lett Török Sándor főhadnagy.

Tartalékos hadnagyok lettek: Nánay Lajos, Pirovsky Lajos, Lowenberg Jenő, Földes Gyula, Bizony József, Jurosic Hugó, Fejes Sándor, Meznerics Mihály, Horvát Sándor, Pécsi Miklós, Városi Jenő, Abrahám Tibor, Schwendt Antal, Dinezer Ottó, Orosz Károly, Köhl Fülöp, Pálfi Jenő, Kern Károly, Sáfány István, Faludi István, Várady Ferenc, Csóvics Gábor, Molnar Lukács, Dekker Pál, Bányai Gyula, Potich Simon, Mitzki Ottó, Zsunyi Mihály, Weisz Oszkár, Krautwurst János, Szórád Ferenc, Szegeheő Dezső, Szalay Zoltán, Blazsek Frigyes, Hertelendy Gábor, Horváth Antal, Ditrich Gyula, Maticka Béla, Köringer József, Tóth Pál, Löwy Tibor, Szabó László, Kovács Miklós, Harmath Géza, Matein Mihály, Lórencz Frigyes, Csernay Károly, Orosics Béla, Leszkowszky Vladimir, Weisz

Simon, Balóc Géza, Röhrig János, Volf János, Hettesheimer Vilmos, Horezberger József, Schöber Kálmán, Diamant Sándor, Farkas Frigyes Béla, Habenschuss Antal, Ditrich István, Szathmáry Kálmán, Mairinger József, dr. Biernatek József, Bölts Ervin, Pollák Mátyás, Waldmann István, Hegedüs Ferenc és Dumacsics Lőrinc zászlósok.

Főhadnagy gazdasági tiszt lett Winkler István.

Az orvosi tisztikarban törzsorvossá lépett elő Dr. Mérey Béla.

A szabadkai 6. népfelkelő gyalozrednél főhadnagyok lettek Milics György, Peschke Károly, Milassin János Antal, Darányi István, Bengyel János, Sőtí Adám, Wolf Géza, Wagner Zoltán, Lichtenstein Lajos, Kerka József.

Népfelkelő hadnagyok lettek Kiss Lajos beosztva a 6. gyalozredhez dr. Hevesi Soma, Bán Arpád, Antal Ferenc, Vetró Béla, Ádám Jenő, dr. Dénes József, Surányi Ovidiusz és dr. Frank Gyula.

Népfelkelő főhadnagy gazdasági tiszt lett Littauer Mihály, népf. hadnagy gazdasági tiszt lett Gyelvay Géza, Szőke József és Nagy Kristó Bálint.

Az árdragító visszaélések és a pénzintézetek

A büntető törvény értelmében a büntető vagy vétség elkövetési eszközt, tehát pl. a revolvert, a pénzhamisító gépet vagy egyéb tárgyakat el kell kobozni. Ez köznyelven annyit jelent, hogy elveszik tulajdonosától és közcélokra értékesítik.

Rendszerint nem igen nagy értékű dolgok kerültek eddig elkobzás alá. Megváltozott azonban a helyzet az árdragító törvény óta, amelynek alapján gyakran százazreket érő arakat foglaltak le. Abban a felmerült kérdésben, hogy ezeket az áru-

raktárakat is el kell-e venni, vagy pedig meg kell hagyni tulajdonosánál, eddig a budapesti kolozsvári és szegedi táblák egymástól eltérő álláspontot foglaltak el.

Ez arra köztette a Kuria jogegységi tanácsot, hogy döntvényt hozzon a vitás kérdésben, mely azután minden bíróságra kötelező.

A döntvény szerint a tiltott módon beszerzett közszükségleti cikk olyan tárgy, amelyet el kell kobozni.

Gyűléseznek a gazdák.

Ha a fogyasztók, vagy a tisztviselők tartanának országos gyűléseket, azt még megérteneink. De hogy éppen a gazdák elégedetlenek a közviszonyokkal és ők követelnek újabb ármegállapításokat, amikor a termelő ma az anyagi bőségnek néhány évvel ezelőtt még remélni sem mert eszközeivel rendelkezik, ez aligha alkalmas mód a közhangulat egyensúlyának fenntartására.

Aláírjuk a gazdák határozati javaslatának azt az egyetlen tételét, hogy a gabonárák és lisztárak hatósági megállapítása megokolatlan hasznot jelent a nagymalmoknak. Le kell szállítani a tulmagas lisztárakat, mert erre a kedvezményre a fogyasztó sokkal több alappal támaszthat igényt.

Miféle jögon merészelik a gazdák azt hangoztatni, hogy a malmok nyereségéből nagyobb jusson kell részesedniök, mint a milyen jusson a fogyasztó követelheti a maga jobb és olcsóbb kielégítését? Egészségtelen verseny fejlődött itt ki a jóhiszemű polgárság bőrére. Aki job-

ban bírt, jobban marta s a dus nyereségen osztozók még a háború utolsó időszakában is csak arra törekednek, hogy többet harcolhassanak, mint más.

Nem irigyeljük a gazdaközönségnek azt a megvagyonosodását, amelyet a háborúnak köszönhet. A kisbirtokos parasztagazda, a falusi kurta nemes és a mezővárosok civise vékával hordja a pénzt a takerépenztárába.

Évtizedes jelző ogait letörlesztette két év alatt. Kedves egészségére kívánjuk a magyar gazdaközönségnek ezt a felvirulását. De panaszaikból elég legyen már végre! Kiváló gazdától hallottuk a képviselőház élelmezési vitájában, hogy tökéletesen meg van elégedve a maga számadásával.

Legyenek belátással a gazdaságadalon más tagjai is és szünjenek meg panasszal illetni a világot, amely több békettéréssel viseli a helyzet általános terheit! Nem illik ma a gazdáknek sérelmeket hajszolni és a nemgazdák szemrehányásait provokálni.

A tizedes ur.

Egy nagyváradi hadnagy beszélt el a következőket:

Az orosz fronton késő este mentünk föl az állásba. Utunk egy sziklafal mellett vezetett föl térdigérő lücsökben. Meglehető sötét volt már s így nehéz volt a tájékozódás. Nemsokára katonák jöttek velünk szemben, akikről ezredük számáról kérdészködünk. A bakáknak nem szokásuk, hogy feleljenek a kérdésekre s így természetesen mi sem kaptunk választ, egy bakánk azonban tovább folytatta a kérdészködést:

— Hányasok vagytok?

— Harminz és felesék, volt a válasz.

Na ezeknek is megérthető a fronton tartózkodás. Továbbkérdezősködünk, de választ csak nem kaptunk. Egy katoná még is felelt:

— Rumuny.

Ebből már esjtettük, hogy miféle világtájból valók. A válasz azonban egyáltalán nem elégitett ki, dühösített már a sok összevissza felelet, a következőre már erősebben szól-tam rá:

— Mondd meg, hányadik ezredbe való vagy, mert bajod lesz!

— Velem akarsz kötődősködni? — szölt erre a jó baka s azzal adott egy olyan pofont, amilyent eddig sem békében, sem háboruban nem kaptam s a falnak estem. A jó baka tovább beszélt:

— Velem akarsz kötődni? Tudd meg, hogy én Kis János szapor tizedes ur vagyok!

A tizedes ur arcán jobbról is balról is esattant a bemutatkozás.

— En pedig X főhadnagy ur vagyok. De már erre a tizedes ur nem volt sehol, felszívta a hold.

Lehullott virágok.

Irta: Gregosits Imre.

Eszembe jut a mult idők Rég lezajlott boldogsága. A szép álmok, melyek soha Nem válhatnak valóságra.

De sokat álmodtam rólad: Szép boldog családi élet, Te képzelt, édes feleség, Kedves gyermek-csevegések.

Szép férfikor, kedves párral, Kicsi akácelombos házbau, Eresz alatt fecskefészek Virágos kert, dongó méhek.

Szeretben öregedni Azzal az ősz, de hü párral, Ki a fiatal életet Megöntözte boldogsággal!

Sokat sóvárogtam érted. Talán te ezt meg sem érted, De egy hü szív szerelmének Szép ábrándja, sok, temérdek.

S kogy közeledem felétek, Ti boldog álmok, remények, Mintha félnétek tán tőlem, Eltávoztok, elenyésztek.

Bu tudnék érted szenvedni, Oh, de nem hagynak szeretni. Kivánnának bár akármit, Csak ezt ne: téged feledni!

Boldog álmok, szép remények, Képzelt kis családi fészék, Oh, ti álmok, boldog álmok, Mért esaltatok engem így meg?

Egy német segédcirkáló munkája.

Kopenhága, febr. 23. A második német segédcirkáló, melynek *Pyrae* a neve, már eddig is igen nagyszámu hajót süllyesztett el és most folytatja merész munkáját. Most 11 angol és több francia hadihajót áttört, azután elsüllyesztett 26 hajót, melyek áruinak értéke 15—20 millió dollár.

Amerika szakit Törökországgal?

H á g a, febr. 23. Newyerki lapok úgy vélekednek, hogy a diplomáciai szakitás Washington és Törökország között közvetlenül küszöbön áll.

Repülőgépek kísérik az angol gőzösöket.

A Newyork Herald jelenti, hogy az angol kereskedelmi gőzösöket különösen az ir partoktól nyugatra egy hajó és több harcú repülőgép fogja kísérni.

NAPI HIREK.

(Főigazgatói látogatás.) Kárcner Béla felső keresk. iskolai főigazgató tegnap meglátogatta a zárda női felső keresk. iskoláját és este tovább utazott Zomborba az ottani iskola látogatására.

(Kinevezések.) Főhadnagyok lettek: Schorr Henrik, Petényi Gyula 86-os és Gombos Imre, Neurad Ernő, Parlag József, Márkus István, Bauer Ernő 23-as hadnagyok.

(A Haditermény és Ujvidék.) A Haditermény Részvénytársaság eddig sem pályázott arra, hogy a városok és vármegyék szerzetükbe fogadják. Erről az oldaláról a Haditermény most Ujvidéknek is bemutatkozik. Az ujvidékiek panaszkodnak, hogy ott két régi, jóhírű, nagy teljesítőképességű malom van: az Első Ujvidéki Hengermalom és a Faith-gőzmalom. Mióta ez a kenyérségvilág járja, azóta mindig az egyik malomból utalták ki a városi lisztet. Ez volt az észszerű, praktikus és helyes intézkedés. A Haditermény zombori kirendeltsége a központ utasítására most úgy intézkedett, hogy Ujvidék február 15-től számított egy havi lisztükségletének egy részét, 200 mázsát egy körzeti malomnál, a Szeitz Péter és Társa ófutaki gőzmalomnál, a kontingens nagyobbik részét pedig állítólag Reisz és Szedresi szépliget malomnál boesájtotta az ujvidékiek rendelkezésére. Pár nap óta a régi Háfner-malomban a katonaság részére dolgoznak ugyan, de a Faith-malom teljesen a Haditermény részére dolgozik. Mindkét malom anyira tele van liszttel hogy akár 50 vaggont is ki bír állítani. Ez intézkedésre táviratilag fordult Profuma Béla polgármester a Haditermény központjához s a sürgős szükségre és szállítási nehézségekre való hivatkozással a rendelet visszavonását követelte. A megkeresésre válasz még nem érkezett. Ha a H. T. megmarad intézkedése mellett, em esetben jóval megdrágul Ujvidék kenyere. A vasuti költség, a vonathoz és onnan való elszállítás, mind a

várost fogja terhelni, ami métermázsánként 2 koronával drágítja meg a lisztet. Azonkívül kellő időre nincs ott a liszt. A terminus már 14-én lejárt, ma már 23-ika van s még miadig nincs liszt Ujvidéken. A H. T. eljárása oda fogja Ujvidéket juttatni, hogy a teli raktárak mellett nem bír kenyeret sütni.

(Valótlán hír a 86-osokról.) A mögöttis országreszekben az a valótlán hír terjedt el, hogy a 86-os ezred januárban óriási veszteségeket szenvedett és alig maradt belőle néhány ember. Örömmel állapítjuk meg, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz. A hangulat még soha sem volt oly bizakodó a 86-osoknál, mint a mostani napokban.

(A hadosztályparancsnok dícsérete.) Ecker János és Kele Mátyas 23. gy.-ezredbeli közvitézeknek a B... községben pusztított tüzvész alkalmából tanusított bátor és tetterső beavatkozásukért a legfelsőbb szolgálat nevében dícsérő elismerését fejezi ki a hadosztályparancsnok.

(Hatkor üzletzárás.) A szén és világító-anyagok hiánya arra kényszerítette Ujvidéket is, hogy az egész vonalra a legnagyobb takarékoságot vezesse be a közhivatalokban, irodákban, üzletekben és magánháztartásokban egyaránt. Hogy ezt a takarékoságot mindenütt keresztülvihessék, azzal a kéréssel fordult a város tanácsa a kereskedelmi miniszterhez, engedje meg, hogy amíg a szénhiány tart, az üzleteket 7 óra helyett 6 órakor zárják be Ujvidéken. A kereskedelmi miniszter táviratban adta meg az engedélyt.

(A jogtalan hadisegély — nem kihágás.) Báthory Zsuzsanna, aki csak törvénytelen házasságban élt egy hadbavonult katonával, fölvetett 650 korona hadisegélyt Pesten. A törvényszék csupán kihágásnak minősítette a visszélést, Báthory Zsuzsát tíz napi lzórára ítélte. Utóbb kimondta azonban a kir. tábla, hogy a vádlott család büntetében bűnös és fél évi fogházra emelte fel a büntetést. A Kuria

ma ezt az utóbbi ítéletet erősítette meg.

(Tűz a bajai ipartestületben.) Mint tegnap megirtuk, egyelőre még ki nem derített okból — valószínűleg lappangó kémény tűz folytán — kigyulladt a bajai ipartestület főépületének padlása. A tűz még a délelőtt folyamán keletkezhetett, de csak délután lettek figyelmesek a szokatlan hőszégre és a tetőn kituduló füstre. A tűzörség azonnal ott termett és hozzáfogott a terem felől az oltáshoz. Ugyanakkor Tóth hadnagy ügyeletes kórházi tiszt vezetése mellett Oláh Béla ezredorvos kórházparancsnok utasításai szerint a leggyorsabb tempóban példás rendben történt a sebesültek eltávolítása. Azután ugyancsak a katonaság segítségével szintén dícséretre méltó gyorsasággal a főépület minden butorát kihordták. Ezalatt a tűzoltóság már az utca felől is támadta a tüzet és így a már-már beomlással fenyegető menyezetet megmentette. Az utcán Oltványi rendőrkapitány tartotta fenn a rendet megfelelő számu csendőrséggel. A tüzet így kb. másfél óra alatt teljesen lokalizálták és mihamar el is oltották. Az épület tűz ellen biztosítva volt ugyan, de a kár mégis a mai viszonyok mérlegelésével igen nagy.

(Kiskörösön bezárták az összes iskolákat.) Kiskörösön is nagy a szénhiány. Ennek következtében a polgári és összes népiskolákat bizonytalan időre be kellett zárni.

(Remközpont.) Eddig csaknem minden központról az volt a véleményünk, hogy azok rémes dolgokat művelnek. Most kiderül azután, hogy nem helyesen ítéltük meg a központokat mivel mint „A Központ” című újság írja, van egy „Rémközpont” is. A Romániában érdekelt magyar iparosok és kereskedők központját nevezték így el. A „Rémközpont” elnöke Weisz Fülöp és Vágó József főtthkar leutas-tak a meghódított Romániába, hogy egyfelől közvetlenül is tájékozódást szerezzenek kihelyezéseink állapotáról, másfelől tárgyalásokat folytassanak a Romániában működő katonai hatóságokkal a hitelezők érdekeinek megóvása céljából foganatosítandó intézkedések felől. A kiküldöttek most tértek vissza utjukról, mindenütt igen szives fogadtatásban részesültek. Több napot töltöttek Bukarestben is, ahol beható és eredményes tárgyalásokat folytattak az illetékes hatóságokkal abban az irányban, hogy a Romániába kihelyezett magyar pénzeket megmentésék. Ilyen szempontból nézve az ügyet, úgy látszik, hogy éppen a Rémközpont nem oly rémes, mint a többi.

(Sok a tolvaj.) Napok óta jól szervezett tolvaj- és betörőbanda garázdálkodik Ujvidéken. A szórványos lopási eseteken kívül a betörések is egymást érik, az utóbbi időben pedig annyira mennek merészségükben, hogy a pályaudvarokon, megrakott teherkocsikat török fel és dezsmálják meg az árukat. Az állomásfőnökség feljelentése szerint 50 kiló söt zsákban, 30 kiló vá-

gott libát, 1 zsák diót vittek el a tehervaggonokból. Erős dohányosok lehettek azonban a tolvajok mert a dohányszállító kocsirol is leverték a zárt, ahonnan 8000 darab Dunna-cigaretta, 2500 darab Heregovinát, 125 doboz 100 grammes heregovinai dohány és 69 csomag 25 grammos cigarettadohányt emeltek el. Ennyi a vasút kára. A magánosokat sem kimélték azonban. Betétkönyvet eket loptak 40,000 korona értékben. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Színház.

Holnap lesz színház.

Végre! Holnap, szombaton este már lesz előadás a színházban. Barta Lajos „Zsuzsi” című színművét adják itt először. Vasárnap délután „Mágnás Miska”, este „Zsuzsi” megy.

* Hadseregszállító a színházban. Egy vidéki repaszállító soha életében nem volt színházban. A lelke nem óhajtott, a pénzt meg sajnálta rája. De most, hogy pénze van bőven, a lelke is megkívánta. A minapiban a fővárosban járt, jól járt, nagyszerű kőtést csinált, hát elment a Királysínházba. Ahogy ott ült, valamit leejtett. Fölkel és kotorász a földön. A rugóra járó támlásszék persze visszagugrik. A szállító ezt nem tudta. Amiat le akar ülni, a földre osücsül. Iszonyu dühbe gurul és abban a hiszemben, hogy valaki elrántotta az ő drága pénzen bérelt székét, hatalmasan pofontéremti a mögötte ülőt, mondván: — Ismerem már ezeket a rossz viceket!

Közgazdaság.

Rovatvezető: Pinterits Károly.

(*) Készül a szappanjegy. A közéletvezetési hivatal vezetése alatt már néhány hete dolgozik egy bizottság, hogy valahogy rendbe hozza a szappanmizériákat. A bizottságban ott vannak a magyar vegyészeti gyárosok országos egyesületének és a magyar olaj- és zsiripari központnak kiküldöttei is. Nagyjában már megállapodáshoz is jutottak és valószínűleg a jövő hét végén megjelenik a jegyrendszer legújabb hajtása, a szappanjegy. Ugy halljuk, hogy az egyes adagok súlyja jóval nagyobb lesz, mint Ausztriában és Németországban, mert az egységes szappanbehozatal kérdésének rendezése óta elegendő szappan áll a bizottság rendelkezésére. Egyelőre csak Budapesten és a nagyobb vidéki városokban lesznek szappanjegyek. A kis városokban és falvakban ugyanis házi szappant használnak az emberek. A főváros és nagyobb vidéki városok szükségletének kielégítésére a bizottságnak kilencszáz vagon szappanja van.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal N. omda és Irodalmi Vállalat mint szövetséget könyvnyomdájában Szabadka, Rákóczi-utca 20. sz.

Meghívó.

A Szabadkai Szerb Takarékpénztár Részvénytársaság 1917. évi március 4-én délután fél 3 órakor az intézet helyiségében (Prokesch-palota) tartja XI. évi rendes közgyűlést melyre a t. részvényeseket ezenem meghívja az igazgatóság. Mérlegszámla 1916. évi december hó 31-én.

Vagyon. Pénzkészlet 48899.87 K. Pénzkészlet giro-számlán az Osztrák-Magyar Banknál 1017.18 K. Pénzkészlet a m. kir. postatakarékpénztárnál 16539.74 K, 66456.79 K. Személyi hitelű váltók 305256.— Jelzálogilag biztosított váltók 443811.— K, 749047.— K. Jelzálog- és kezességi kötvények 33153.— K. Folyószámlai adósk 601670.05 K. Értékpapírok 76727.60 K. Felszerelés 10% leírás után 4748.— K. Ingatlan 4144.43 K. Hátralékos kamatok 16786.57 K. 1552733.44 K.

Teher. Részvénytők 200000.— K. Tartalékalap 130000.— K. Rendkívüli tartalékalap 8000.— K. Takarékbetétek 1078483.64 K. Heti betétek 6445.20 K, 1084928.84 K. Folyószámla hitellezők 84727.97 K. Fel nem vett osztalék 48.— K. Átmeneti kamatok 6533.— K, 10189.70 K. Átmozat 1915. évről 28305.93 K. Nyereség 1916. évben 34838.93 K. Az idej. totálással 135000 K-ra emelkedik. Az idej. totálással 1.000.— K-ra emelkedik. 1552733.44 K.

Veszteség- és nyereségszámla 1916. évi december hó 31-én.

Kiadás. Kamat takarékbetétekre 38655.42 K. Kamat heti betétekre 136.— K, 38791.42 K. Értékpapír árfolyam különbözet 799.40 K. Adó 7464.28 K. 10% tőkekamatadó 4050.26 K, 11514 K, 54 f. Fizetések 16070.— K. Házbér 2600.— K. Jótékony-célra 366.20 K. Üzleti költségek, napibiztosítási, bírálati díjak stb. 6502.90 K. 10% leírás felszerelésből 527.75 K. Leírt követelésekből 2100.— K. Átmozat 1915. évről 6533.— K. Nyereség 1916. évben 28305.93 K, 34838.93 K. 114111.14 K.

Bevétel. Nyereségátmozat 1915. évről 6533.— K. Váltókamat 74373.04 K. Kötvénykölesonkamata 2932.24 K.— Folyószámlakamat 20183.53 K. Heti betét kölcsönkamata 2.10 K. Értékpapírkamat 3528.42 K, 101019 K 33 f. Különböző jutalékok 6091.33 K. Bélyegek 17.48 K. Ingatlan jövedelem 450.— K. 114111.14 K.

Szabadka, 1917. február 11-én. Manojlovits Flórián Czvetkó s. k. ideiglenes pénztárnok, igazgató-sági tag, Horvátovics Ernő s. k. főkönyvelő helyettes. Az igazgató-ság: Dr. Manojlovics János s. k. ügyvezető igazgató, Megyánszky Gergely s. k. Manojlovics Flórián Czvetkó s. k. Pusin Dániel s. k. Vuosity Száva s. k.

A fenti mérleget, valamint a veszteség- és nyereségszámlát a leltárokkal, az intézet fő- és mellékkönyveivel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Szabadka, 1917. február 11-én. A felügyelőbizottság: Dimitrievics Bogdán s. k. elnök, Nedelykovics Miladin s. k. Nedelykovics Bogdán s. k. jegyző.

A világ legjobb

HARMONIKAI

itt kaphatók! Acélhangok egysoros, kétsoros, hámsoros, mindenféle van. Árjegyzék ingyen!

Mogyoróssy Gyula hangszergyár Budapest, Rákóczi ut 71. (Keleti pályaudvar felé!)

Félstabil-gépek

gőzkazánok, gőzgépek, motorok, hengergépek, tartályok, transzmissziók, részek, sinek igen olcsón kaphatók

Abeles Emilnél

Budapest, V., Váci-ut 88. szám. Telefon 24-41.

Marha-, sertés- és juhbelek

husipari gépek, számszámok és egyéb kellekek

Braun és Fleischman

Budapest, IX. Ranolder u 12a. TELEFON: JÓZSEF 6-97.

Eladók

pecsenyemalacokat rögtön és később s, 3 db keltetőgépet; 600 liter friss égetési palinkát; egy 35 hl-es hordó bort megkezdtem, tehát kisebb vételek is kaphatók. Szobonya Bertalan, ny. kir. igazgató. Czorda Bédog-utca vag. Királyhalom.

Parafadugót

legmagasabb áron veszek

GUTH MIKSA dugógyár

Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 36.

RHEUMA

ischias-ésont FANGO-iszap törés ellen

intézet és házi kezelés, 5 kilogrammos doboz 9 korona 50 fillér. Budapest, VII., Könti-fürdő, Fango-gyógyintézet.

Omeletin tojáspótlék

az egyetlen, melyet a bécsi kózkórház használ. 100 csomag ára 20 korona.

Szappanpótlék,

milliószámra fogy. 1 láda 500 db 120 korona.

Keményítőpótlék

jobb a rizskeményítőnél, 100 csomag 40 korona.

„Perbol” mosóporral

szappan nélkül mosás nélkül, vakító tiszta fehérnemű, 100 csomag 30 kor.

Gerő H. Wien

XV., Mariahilferstrasse 158.

Drót-, lemez-, vas- és acéltömögárak

préselve, metszve, domborítva, esztergályozva, galvanizálva, hegesztve vagy bármely más kivitelben, csattok, karikák, löszerszámvetékek, Gall-Kwart és egyéb láncok, hadimozsarak, csiszolva = és nikkelezve. =

Szász Oszkár vasárnyugyárában

Budapest, VI., Petneházy-u. 74.

GÉPOLAJAT

koosikenőcsöt, gépkenőcsöt, karbolsavat, terpentínoajat, festékeket és anyagárukat stb. jutányos áron szállít.

LUSTIG és BECK

Budapest, VI., Forgách-utca 6.

CÉRNA

prima minőségű, papir- és faorsón állandó nagy raktár.

Friedmann R. és Feder cégnél Budapest, V., Sas-utca 9. Telefon 48-82

Kérjen mintázott ajánlatot a legkiválóbb minőségű eredeti:

kocsikenőcsből

(fekete, kék és sárga).

gépölajból

(világossárga és sötét színben).

gőzhengerölajból,

250-300 lob anásig, alacsony és magasnyomású gépekhez,

benzinből

(motorokhoz, és autókhoz), 670-700 fajsúlyig.

benzolból

(kétszer mosott, fehér).

Csonka Marcel

műszaki nagykereskedő

Budapest, Eötvös-u. 20. TELEFON 153-11.

Nincs többé spiritusshiány!

Minden mennyiségű szilárdspirituszt és a hozzávaló szabad, tábori gyorsfőzőt „Soldatenfreund”, csakis vizszontelárusítóknak szállít

HOFFMANN G. A. WIEN

V., NEUBAUGASSE 64-66.

RHEUMA

csusz, köszvény, ischiás ellen biztosan és bámulatosan használ még összezsugorodott tagu egyéneknek is a „lunószesz és lunókenőcs”, törvényesen védett, orvosilag kipróbált hájiszer. A legidősebb esetben egy a ag elegendő. A használati utasítással 6 kor., nagyobb adag 10 kor.

Czakó A.-né, Budapest, VI., Király-u. 90.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:48*
Szegedről érk. délután	12:42
	5:54
éjjel	4:13
Szegedre ind. délelőtt	9:44
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	" 11:05
Zentára ind.	" 4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	" 7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.